

Regeringskansliet,
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ytterligare steg för ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Er beteckning: KN2023/04664

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län välkomnar ambitionen att förbättra genomförandet av MKB-direktivet i svensk rätt.

Länsstyrelsen yttrar sig endast över avsnitten 2.1, 6.1.7, 6.2.2, 6.2.9 och 8.6.4 i promemorian, i enlighet med vad som närmare framgår nedan under respektive rubrik. Länsstyrelsen har härutöver några allmänna synpunkter som framgår i slutet av yttrandet.

Avsnitt 2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att tiden för när en anmälningsskyldig verksamhet som tidigast får påbörjas förlängs om tillsynsmyndigheten förelägger den som gjort anmälan att avhjälpa en brist i anmälan och att tiden då räknas från den dag som bristen avhjälpes. Länsstyrelsen anser dock att det föreslagna kravet på fyra veckor gällande avhjälpan av brister i anmälan ska ersättas med sex veckor. Det är redan i dag svårt att hinna hantera anmälningar inom tidsgränsen (sex veckor). Ärendena involverar olika sakområden och kompetenser inom länsstyrelsen och ibland krävs det att länsstyrelsen inhämtar underlag från andra myndigheter. Om det remitterade förslaget genomförs finns det en risk att kvaliteten på länsstyrelsens arbete försämras.

Avsnitt 6.1.7 Avgifter för handläggningen av en anmälan om vattenverksamhet bör tas ut i form av en timtaxa

Länsstyrelsen anser att prövningen inte ska finansieras via timavgifter utan i stället fortsatt vara finansierad via en fast avgiftsklass.

Avgiftsdebitering i form av en timtaxa är generellt mer resurskrävande än fasta avgiftsklasser. Vid mindre omfattande prövningar, där en stor likhet finns vad gäller ärendenas komplexitet och där myndigheter prövar ett större antal ärenden årligen, kan det vara motiverat att en och samma avgiftsstorlek ska gälla i alla ärenden. Utöver att tillsynsmyndigheten behöver avsätta mindre resurser för själva debiteringsförfarandet medför en fast avgiftsklass även en förutsägbarhet för den enskilde vad gäller kostnaden. Fasta avgiftsklasser är vidare, enligt länsstyrelsens mening, förenligt med principen om att förorenaren betalar.

Länsstyrelsen delar bedömningen i promemorian vad gäller tidsåtgången vid prövningen samt att den genomsnittliga handläggningstiden kan antas öka från ca 17 timmar till 20,5 timmar om en bedömning om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver göras. För att få en bättre kostnadstäckning för prövningen föreslår därför länsstyrelsen att en ändring görs i 3 kap 12 § *förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken* av vilken avgiftsklass som ska tillämpas i *avgiftsförordning (1992:1919)*. Om avgiftsklassen ändras från dagens avgiftsklass 3 (1660 kr) till avgiftsklass 7 (10 700 kr) erhålls en kostnadstäckning som bättre motsvarar länsstyrelsens faktiska kostnader för prövningen.

Avsnitt 6.2.2 Innehållet i en anmälan bör motsvara det som krävs enligt MKB-direktivet

Länsstyrelsen anser att en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § behöver innehålla någon form av miljökonsekvensbeskrivning för den anmälda åtgärden. Den behöver inte nödvändigtvis vara lika omfattande som en MKB, utan i de flesta fall behövs en beskrivning som beskriver hur åtgärden påverkar naturmiljön på platsen och om någon särskild hänsyn är tänkt att tas.

Förslaget i promemorian listar de uppgifter som en anmälan ska innehålla. Genom att inte inkludera en beskrivning hur naturmiljön

påverkas av den anmälda åtgärden faller ansvaret på tillsynsmyndigheten att utreda och bedöma påverkan, vilket länsstyrelsen anser avviker från miljöbalkens grunder att bevisbördan ligger på verksamhetsutövaren.

I dagsläget provas många solcellsparker och solcellsanläggningar som ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Länsstyrelsen anser att prövningen kommer att bli sämre om möjligheten att begära en miljökonsekvensbeskrivning med en lokaliseringsutredning tas bort, beroende på vilken nuvarande markanvändning det är. En lösning på detta skulle kunna vara att inkludera uppförandet av solcellsparker och solcellsanläggningar i listan av anmälningspliktiga verksamheter som lyfts i avsnitt 6.2.1 (oavsett nuvarande markanvändning).

Avsnitt 6.2.9 Avskogning av mark i syfte att ändra markanvändningen bör omfattas av den nya anmälningsplikten enligt 12 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen tillstyrker att anmälningsplikten kvarstår när objekt eller områden omfattas av riksintresse för kulturmiljövården, fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen.

Länsstyrelsen tolkar förslaget som att vid avskogning för områden som inte är bredare än tre meter och längre än 20 kilometer ska kravet på anmälan kvarstå i de fall de rör riksintressen för kulturmiljövården (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken), fornminnen, byggnadsminnen, samt kyrkliga kulturminnen (enligt 2–4 kap. kulturmiljölagen [1988:950]), samt statliga byggnadsminnen (enligt förordningen [2013:558] om statliga byggnadsminnen). Länsstyrelsen anser att det är positivt att anmälningsplikten kvarstår när objekt eller områden omfattar ovanstående kulturmiljöer. Detta då miljöbedömningar i miljöbalkens mening har ett annat syfte än prövningar enligt kulturmiljölagen eller förordningen om statliga byggnadsminnen. Prövningarna enligt det senare syftar i stället mycket specifikt till ändringens inverkan på kulturmiljöns tålighet så att de kulturhistoriska värdena inte minskar.

Om parallella prövningar enligt miljöbalken och annan lagstiftning införs, så behövs det dock ett arbetssätt där man undviker att bygga in eventuella konflikter i prövningsprocesserna (jämför plan- och

bygglagen och så kallad planskada¹). För kulturmiljölagen är länsstyrelsen tillståndsprövande myndighet och myndigheten har därmed möjlighet att samordna olika prövningsprocesser. Prövning av riksintressen sker i stället genom kommunernas verktyg i plan- och bygglagen och ärenden som rör statliga byggnadsminnen tillståndsprövas av Riksantikvarieämbetet.

Avsnitt 8.6.4, Konsekvenser för staten

Länsstyrelsen anser att det inte är tillräckligt utrett i vilken omfattning som förslagen i promemorian kommer medföra ökade kostnader för länsstyrelsen. Länsstyrelsen vill dock framföra att förslagen, oavsett slutlig utformning, kommer att medföra ökade kostnader för länsstyrelsen vilket förutsätter tillräcklig finansiering.

Förslagen medför ökad arbetsbörda för länsstyrelserna när det gäller hantering av anmälnings- och tillståndsärenden enligt miljöbalken. En uppskattning av konsekvenserna för länsstyrelserna framgår av promemorian. Den konstaterar att de föreslagna förändringarna medför att länsstyrelserna kommer att behöva handlägga fler ärenden än i dag och inom flera områden. Bland annat kommer drygt 600 jordbruksföretag med djurskötsel att behöva anmäla sin vattenverksamhet efter att bestämmelserna träder i kraft.

Utöver en långsiktig ökning av antalet ärenden kan förslagen komma att medföra ett stort antal ärenden under en övergångsperiod då förändringarna börjar gälla. Länsstyrelsen vill därför framhålla att oavsett förslagets slutgiltiga utformning så kommer de att medföra ökade kostnader. Utöver en ökning av antalet ärenden medför förslagen andra krav, exempelvis offentliggörande av vissa beslut.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att införandet av allt för många olika tidsgränser för handläggningen riskerar att försvåra arbetet för tillsynsmyndigheten, men även den enskildes möjlighet att förstå regelverket. Länsstyrelsen anser därför att de tidsatta handläggningstiderna som återfinns i dagens regelverk om exempelvis 6 eller 8 veckor, bör ensas och som en regelförenkling

¹ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/lov--byggande/skadeersattning-och-inlosen-lm/avvagning/>

vid kommande författningsändringar ersättas med 90 dagar i de fall där det anses lämpligt.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Beatrice Ask med avdelningschef David Hansevi som föredragande. I den slutliga handläggningen har länsråd Johanna Sandwall, handläggare Niklas Andersson och chefsjurist Christian Finnerman medverkat.

Under beredningen av ärendet har enhetscheferna Jörgen Johansson och Inger-Marie Wohlfarth samt handläggarna Lisa Wikström af Edholm och Sophia Sandås bistått med underlag.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.